

ind derved, at Bestyrelsen; eller andre Mænd, naar den har manglet Penge, har forstaaet at henvende sig til de af Sognets Beboere, der have Gode og Hjerte til at give. I en Række af Aar har der været Kommuner, som paa denne Maade have kunnet redde ikke saa Familier fra at komme paa Fattigvæsenet, ja, jeg tør sige, at der er Kommuner, hvor i mange Aar³ ikke en eneste Familie, som virkelig har villet redde sig selv, er kommen paa Fattigvæsenet. Her møder imidlertid den Vanfærlighed, at Sogne, hvor Saadant finder Sted, ofte i kommunal Henseende ere sammenknudte med Sogne, som ikke i lige Grad følge samme Vej, og da er det skundom vanskeligt at holde det frivillige Fattigvæsen i Gang i de Sogne, hvor det, naar disse danne en Kommune for sig selv, vilde trives godt. Hvis denne Vanfærlighed ikke var, vilde jeg ikke haat nemt ved at vedtage en Lov som denne. Nu ere, som før bemærket, Forholdene saaledes, at Sogne, som i og for sig kunde føle sig opfordrede til at støtte et frivilligt Fattigvæsen, afholdes noget derfra, fordi de jo derved indirekte yde Bidrag til de andre til samme Kommune hørende Sogne, der ikke saa meget følge den samme Retning. Der er fra den samme Aaler fremkommet nogle enkelte Bemærkninger, som jeg ikke kan lade ligge. Vi — sagde han — vi, som have foreslaaet Lovforslaget om Understøttelseskasser, have Tillid til den arbejdende Befolkning, og derfor komme vi med Forslag som dette; hvem der ikke har denne Tillid, maa gaa med det ærede Medlem for Præst³ Amts 1ste Valgtreds (Scavenius) og vil egentlig blot det, som maa føre Folk ind under det offentlige Fattigvæsen. Det var stærkt sagt lige over for de Medlemmer, det ærede Medlem sidder sammen med i Fattigudvalget, hvor han ikke har hørt en eneste Stemme, som ikke har villet gjøre, hvad de fandt, der kunde gjøres for at fremme det frivillige Fattigvæsen og redde netop de Folk, der ville reddes fra at komme paa det offentlige Fattigvæsen. Det er en gennemgaaende Kjælske, det tør jeg sige, hos den danske Befolkning, at der bliver gjort altfor Lidt for at opretholde dem, som virkelig fortjene at blive opretholdt, og jeg har sagt før — og da ogsaa i Udvalget — at, naar Folk komme ind under det tvungne Fattigvæsen, saa sker der et moralsk Fald, som de neppe reise sig fra igjen. Det ærede Medlem skulde vogte sig lidt for at komme med den Slags Udtryk, som han brugte lige over for Mænd, som nok tør vove at staa ved Siden af ham, naar det gjælder om Kjælske for de Smaa i Samfundet. Men det ærede Medlem kom med det Udtryk, at han gænnerte sig ikke — ja, det er sandt — jeg havde nær sagt for Meget, og det vil jeg nødig. Jeg har den Tillid til de Mænd, som han her i denne Sag staa sammen med, at de nok ville søge at faae noget Godt ud af deres Forslag. Men paa Grund af den Udtalelse, han fremkom med igaar,

at, naar vi ville det, fordi vi have Tillid til Befolkningen, og det have de Andre ikke, derfor gaa de den modsatte Vej, netop paa Grund af denne Udtalelse — siger jeg — kunde jeg ønske, at han for sit Bedkommende vilde komme til 2den Behandling med sit Forslag; saaledes som det nu staa i dette Dieblis, saa er det muligt, at det kunde træffe, som han igaar ogsaa talte om, at gaa i Vandet, hvor han rigtignok fandt en Erbst i, at der var flere, der gik med ham; thi saa er det ikke saa svært — sagde han. Men jeg tør forsikre ham om, at dette „vi“, som han talte om, idet han talte om dem, som staa sammen med ham i politisk Henseende, da ikke vil holde Stik; da vil dette „vi“ forlade ham, om han saa vil kalde det at gaa i Vandet, det bliver hans Sag. Naar man skal vedtage Love, som skulle søge at organisere en Bestyrelse — man kalde den nu det frivillige Fattigvæsens Bestyrelse, eller hvad Navn, man nu vil give den — saa er man nødt til at tage Bestemmelser, som denne Bestyrelse kan finde sig betrygget ved; thi det gjælder om at faae Penge og at faae Nogen til at gaa med. Naar vi nu blive hange for, at Forholdene føre med sig, at man ikke ad Frivillighedens Vej virkelig kan faae det, der er nødvendigt for at hjælpe de Bedkommende, saa veed jeg ingen anden Vej, end at man maa søge at faae det af Kommunalkassen. Det staa saaledes for mig, at, dersom man ikke kommer dertil, at Bestyrelsen for denne Kasse og Sogneraadene kunne arbejde i Forening i disse Saer, saa udretter man i Reglen meget Lidt. Men jeg er aldeles overbevist om, at de meget godt kunne arbejde i Forening; thi bliver det ikke klart for Beboerne i Kommunen, hvor stort et Gode det er for selve Kommunen, og hvilken moralsk Pligt det er at søge at redde en veltfæstet Familie, som f. Ex. paa Grund af en langvarig Sygdom er kommen i en mislig Stilling, i Stedet for at lade den synke ned og komme paa Fattigvæsenet, saa er der Intet derved at udrette. Men det er mit Haab, at man vil forsøge det. Jeg skal nu ikke forlænge Diskussionen, men kun saa indtrængende, som det er mig muligt, bede Thinget om at hjælpe os til at faae et Forslag som dette igennem; kan det udvides og komme til at omfatte Mere, hvorved der kommer flere Penge ind, saa er det desto bedre; men jeg kan ikke være med til at gaa til Statskassen. Jeg veed saa godt, at der er enkelte Kommuner, som have en for stor Fattigbyrde i Forhold til deres Gode, og at de bør have Hjælp; men lad os blive ved Amtskommunerne og ikke gaa videre. Det Forsøg, som de Herrer gjøre ved at indblende Statskassen i dette Forhold, det er et Vovespil, som man skal vogte sig for; jeg for mit Bedkommende tør ikke gaa med.

S. Pedersen: Der kan ikke være meget